

Helkan pj-palaverityöpaja ti 7.9.2010 – yhteenveto ryhmien tuotoksista

1. Kuinka saada yhdistyksen toimintaan mukaan aktiivisia jäseniä?	1
2. Mikä tekee kaupunginosasivuista toimivat ja miksi?	2
3. Mitkä ovat keskeiset tekijät onnistuneen kaupunginosalehden tekemisessä?	3
4. Mitä on hyvä alueellinen yhteistyö?	4
5. Hyviä kokemuksia paikallisvaikuttamisesta/lähidemokratiasta?	5
6. Miksi kaupunginosayhdistyksiä tarvitaan?	7

1. Kuinka saada yhdistyksen toimintaan mukaan aktiivisia jäseniä?

Jakamalla valtaa ja vastuuta

- selkeitä erikokoisia vastuita toimijoille, joista voi poimia itselleen sopivia
- nykyisten toimijoiden täytyy jakaa sekä valtaa että vastuuta uusille toimijoille
- mahdollistaa henkilöiden vaihtuvuuden ja estää tilanteen, jossa yhden henkilön pois jääminen lakkauttaa kaiken toiminnan

Avoimuudella

- toimintatapojen ja toiminnan täytyy olla läpinäkyvää
- toiminnasta pitää tiedottaa, niin että nekin, jotka eivät ole jo toiminnassa mukana saavat selkeän kuvan ja voivat osallistua toimintaan
- asioiden mallinnus ja kirjaaminen niin että toimintaan on helppo tulla mukaan

Tiedottamalla

- toiminnan, sen vaikutusten ja toiminnassa mukana olevien tekeminen näkyväksi
- haetaan aktiivisesti uusia ihmisiä ja kumppaneita (rekrytointi -ilmoitukset)
- suora rekrytointi kaveri- ja tuttavapiiristä
- tulee tuoda esiin konkreettinen hyöty, joka (toimijoille) rivijäsenille toimimisesta tulee
- käytetään kaikkia mahdollisia kanavia

Organisoimalla toimintaa

- isot tapahtumat
- eri aiheista järjestettyjä aluefoorumeita ja työpajoja
- kerhotoiminta, esim. korttelikerho
- kulttuuritoiminta, esim. matkat
- pienryhmä- ja projektitoiminta
- selkeitä pienempiä projekteja
- kohderyhmätoiminta: järjestetään eri ikä-/intressiryhmille erilaista toimintaa
- uusien asioiden tekeminen

Joustavilla toimintatavoilla

- omaehtoinen ja itseohjautuva toiminta
- tilanteen ja tarkoituksen mukaan muuttuvat toimintatavat
- kokous- ja muiden käytäntöjen sopeuttaminen osallistujiin, esim. hyvin rento tai hyvin formaali
- erilaisten työkalujen ja menetelmien käyttö, esim. fasilitointi
- alueen ominaislaadun ja alueen aktiivien mukaan muokkautuvat toimintatavat, kannattaa olla useita erilaisia toimintatapoja samanaikaisesti

Hyviä käytäntöjä jäsenhankintaan

- ongelman ratkaisu
 - o kriisit yhdistävät
- huomionosoitusten saaminen kaupunginosaan
- ydinporukan aktiivisuus - kaverit ja tutut tulevat pyytämällä mukaan
 - o henkilökohtainen värväys – kaveri- ja tuttavapiirit
- yhteistyö muiden alueen toimijoiden kanssa
- omaehtoisuus
- pohjakartoitus alueen ihmisistä ja toimijoista ja tämän hyödyntäminen - alueen identiteetin arvostaminen
- vapaaehtoisten palkitsemista ja huvia
- henkilöiden vaihtuvuus on tärkeää, jotta asiat eivät henkilöidy ja henkilöt eivät uuvu ja katkeroidu
- sisäinen kriisi
 - o 'vallankaappaus' voi tuoda energiaa toimintaan
- asioiden etukäteen valmistelu hyvin
 - o tapaamisissa ei tuhraannu aikaa turhaan ja toiminta on tuloksellista
- neutraali tila
- henkilöiden kykyjen arvostaminen ja hyödyntäminen
- toiveiden kunnioittaminen ja toteutus
 - o alueen, aktiivien ja ihmisten kuuntelu
- huolellisesti suunniteltuja ja loppuunvietyjä toimintoja
 - o samanaikaisesti kannattaa olla eritasoisia, pieniä ja suuria toimintoja tai projekteja käynnissä
 - o pienemmistä onnistumisista tulee intoa isoihin juttuihin
- tehdä näkyväksi kaupunginosayhdistyksen vaikutusvalta
 - o motivoi osallistumaan kun tietää, että kaupunginosayhdistyksen kautta voi vaikuttaa asioihin
- verkosto ydinporukan ympärille, ettei asioita tarvitse tehdä yksin

2. Mikä tekee kaupunginosasivuista toimivat ja miksi?

Aktiivisuus

- sisällön tulee vaihtua ja muuttua tiheään
 - o tähän tarvitaan ihmisiä! (useampi kuin yksi)
- sivusto tarvitsee päävastaavan
 - o myös paikallinen tekninen tukihenkilö on tarpeen (helpompi lähestyttävyyys)
 - o ryhmä tuo vakautta ja jatkuvuutta
- sivuilla olisi hyvä olla dynaamisia ja vuorovaikutteisia osuuksia

Kaupunginosasivujen toiminta näkymänä kaupunginosaan

- sivuilla tulisi olla ajantasaisia kuvia kaupunginosasta
 - o yhtäläillä ongelmista ja onnistumisista
- nopeat reaktiot kaupunginosan asioihin ja tapahtumiin
- tietoa alueen palveluista
 - o palveluhakemisto, jossa myös kaupalliset toimijat ovat mukana
- kaupunginosasivun näkyvyys
 - o Google, yms. hakemistot ja listaukset

- o oma domain selkeyttä
- o linkit sisäänpäin --> vaan miten saada näitä?

Avoimuus

- avoimuus toiminnan organisoinnissa
 - o mahdollistaa helposti dynaamisesti hajautetun vastuun, uusia toimijoita "poimi ja tee"-periaatteella (eli selaillessaan voi havaita että "minähän voisin tehdä tuon" vaikei olisi toiminnassa muuten mukana)
- alueen pitää pysyä virkeänä
- toimintaan on oltava helppo tulla mukaan
- monikielisyys
- keskustelualue, avoin keskustelu paikallisista asioista
 - o avoimuudessa on myös ongelmansa
 - tarvitaan aktiivista seuranta ja nopeaa reagoitua
 - o tavoitteena paikallinen sosiaalinen ympäristö
 - > yhteisöllisyys myös verkon ulkopuolella

Kaupunginosasivut keskuksena kaupunginosatoiminnalle

- toimituksen henkilökontaktit kaupungin, yms. olennaisiin toimijoihin
- tarvittava tieto ja linkit tarvittaviin paikkoihin esim. kaupungin sivustoissa
- alueen kaikki toimijat esiteltynä
- selkeys - halutun tiedon tulee löytyä nopeasti
 - o sisällön organisointi tiedonhakijan näkökulmasta
 - o visuaalinen selkeys

3. Mitkä ovat keskeiset tekijät onnistuneen paikallislehden tekemisessä?

Paikallisidentiteetti

- lehti on paikallisidentiteetin luoja
- monet lehdet ovat toimineet jo vuosikymmeniä

Lehden pyörittäminen

- lehti voi olla yhteislehti yhdessä muiden alueiden kanssa
 - o tällöin lehden tekeminen on vähemmän työlästä ja vaatii vähemmän rahoitusta
- lehteä tekemään voi palkata henkilökuntaa
- lehden kokoa voi myös esim. pienentää
- pääkirjoituksien kirjoittaja voi olla vaihtuva
- uutta lehteä on vaikea perustaa ja saada sille tunnettavuutta
 - o voi aloittaa pikkuhiljaa esim. tiedotteilla
- lehtijutut ovat yleensä aluetta koskevia
 - o lehdet ovat mm. hyviä mainosvälineitä tapahtumille
- toimituskunta on lehden teossa tärkeä
- toimituskunnan olisi hyvä olla suhteellisen pysyvä/vakiintunut ainakin osin, sillä hiljainen tieto on tärkeää

Rahoitus

- mainostulot ovat tärkeitä rahoituksen kannalta
- lehteen voi saada tukea myös esim. Kulttuurikeskuksesta

- lehdestä voi saada tuloja koko yhdistyksen toimintaan
- tietyille henkilöille voidaan antaa tehtäväksi sponsorien hankkiminen ja verkostojen hyödyntäminen

Jakelu

- lehteä voi jakaa koteihin (jos on resurssia) kouluihin, kirjastoihin, kauppakeskuksiin ja mm. ostareille
- lehti voi olla myös esim. Vartin välissä
 - o levikki on tällöin laajempi, mutta tuloja ei tule, tosin ei ole menojaakaan
- joillakin yhdistyksillä on jakelusopimus kotitalouksiin (ovikoodit ongelmana)
- lehtiä ei jaeta jakelussa "ei mainoksia" -talouksiin
 - o tämän vuoksi myös jäsenet voivat jäädä ilman
 - o on tärkeää, että lehti on saatavissa myös netissä ja jakelupaikoilla
- tiedotteen voi lähettää myös kirjekuoressa
- Osa henkilöistä käy itse jakelemassa kotitalouksiin
 - o lukittuihinkin rappuihin voi päästä sopimalla
- lehtiä saattaa voida myös tilata

Yhteistyö

- myös yhdistyksen ulkopuoliset kannattaa ottaa mukaan toimintaan
- monilla on erityyppisiä yhteissopimuksia alueen eri toimijoiden kanssa
- yhteistyö paikallistoimijoiden (esim. asukastalon) kanssa on tärkeää
- alueen yrittäjät voivat ilmoittaa lehdissä
- esim. vaalivuodet tuottavat lisäsivuja
- voidaan tehdä yhteistyötä esim. kulttuuritoimijoiden kanssa
- alueellinen yhteistyö kannattaa!

4. Mitä on hyvä alueellinen yhteistyö?

Verkostoitumisen merkitys keskeinen

- oman alueen verkostoituminen ja alueen toimijoiden kartoittaminen alkuun on tärkeää! ← linkitys kotisivuilla
- henkilökohtaiset kontaktit ovat myös tärkeitä
 - o tietää kehen ottaa yhteyttä (persoona → ei kasvoton)
- toimijat voi koota yhteen tapahtumalla/ tilaisuudella/ juhlilla
- suuremmat tilaisuudet vaativat koordinaattoria, yhteistyö vaatii usein myös kokoonkutsujaa
- eräs keino on tietyn *paikan* tiimoilta tapahtuva yhteistyö → haetaan tahot, jotka kytkeytyvät paikkaan
- naapuriyhdistysten kanssa yhteistyössä vaikuttaminen, esim. liikenneasioihin: ei vastakkainasettelua: asiat riitelevät
- aktiiviset yhteydenotot yrityksiin

Hyviä yhteistyötahoja mm.

- kirjastot yhteistyökumppaneina → uusia toimintamuotoja, uutta käyttöä
- koulut ja vanhempainyhdistykset
- seurakunta
 - o yhteiset myyjäiset, osallistuminen aluetyöhön, kokoustilat seurakunnalta
- viranomaiset, alueryhmä

- erilaiset työryhmät
 - o esimerkkinä liikenneturvallisuus-työryhmä, jossa mukana Liikenneturva, paikallinen liikennesuunnittelija vetäjänä, poliisi, pappi, järjestöt ym.
- säännölliset vierailut virastoihin (esim. ksv, aluearkkitehti)
- yhteistyö Helsingin kulttuurikeskuksen ym. verkostojen kanssa
- aktiivisuus erityisryhmissä (esim. Rantaryhmä)
- erilaiset asukas- ja kumppanuustilat/-talot
 - o tilat mahdollistavat sen, että voidaan toimia

Vinkkejä alueelliseen yhteistyöhön

- profiloidaan kaupunginosaa
- kytketään kaupunkipolkuihin
- lähiöliikuntaa voi hyödyntää
- ammattilaisia kannattaa käyttää
- asukkaiden pysyvyys edesauttaa
- jokaisen ongelman kautta löytyy kiinnostuneita tahoja (ongelma voi olla yhdistävä tai hajottava) → yhdistetään voimat
- tärkeitä seikkoja:
 - o näkyvyys → paikallislehdet ym.
 - o vetäjä!
 - o puskaradio on tärkeä
- voidaan perustaa useamman alueen yhteinen kulttuurifoorumi
- voidaan myös laatia esite talkootyönä (jakelu esim. Vartin mukana), rahoitus mainoksilla

5. Hyviä kokemuksia paikallisvaikuttamisesta/ lähidemokratiasta?

Hyviä kokemuksia paikallisvaikuttamisesta

- terveysasemien & koulujen säilyttämisen puolesta on saatu hyviä kokemuksia
- ”kirjaston puolesta” –marssi onnistui hyvin
- liikenneturvallisuutta on kehitetty
- suora, asiallinen yhteydenotto valtuutettuihin toimii
- aluefoorumitoiminta:
 - o Kulosaarella alueryhmä: 1 kerta/kk. → kiertävä toimipaikka
 - o Malmin malli: paikallinen alueryhmä koostuu laajasti alueen toimijoista ja mukana myös tärkeitä viranhaltijoita ← eräänlainen fuusio ylipormestarin asukasillasta ja perinteisestä aluefoorumista
 - o Kontula: FC Kontu, yrittäjät, yhdistykset, Kontula-Seura (aluepolitiikka: avoimet aluefoorumit, avainhenkilöt mukana/paikalliset poliitikot olleet hyvin mukana).
- Kallion Tietotupa-käytäntö: viranomaiset jalkautuneet kaupunginosaan kuukausittain jo vuosien ajan → yhteistyö myös lähikaupunginosien kanssa
- Lähiöprojekti tekee hyvää työtä
- Kuninkaankolmion alueellinen yhteistyö myös hyvä esimerkki
- asukastoimikunta: (Vuosaari)
 - o mukana kaikki valtuutetut + kaupungin edustajat
 - o aluefoorumit mukana teemaryhminä
 - o tärkeiksi koetuista teemoista
 - o (tempaukset, sähköpostilistat)

- ”edustavuus” kysymys
 - o vahvistetaan lehdellä
 - o jäsenmäärä lisääntyi!
 - o säännöllinen keskustelu, yhteistyö muodostui
- työryhmät eri teemoista: asiantuntemuksen kasvattaminen (rakennetaan kaupunginosaan ”asiantuntijavaltaa”)
- yhteydet viranomaisiin/ poliitikkoihin/ paikallisiin toimijoihin (mm. nuoret äidit –ryhmä Lauttasaarella)

Vaikuttamiskeinoja

- suorat yhteydet viranhaltijoihin
 - o asukastilaisuudet/ mielipiteet päättäjien tietoon
 - o mielipide voi muuttua ajan kuluessa
- viestimien hyödyntäminen aina kun mahdollista
 - o julkisuutta mediasta/ median avulla
- neuvottelut viranomaisten kanssa
 - o viranomaisia ja esim. apulaiskaupunginjohtaja sekä paikalliset järjestöt mukaan tilaisuuksiin (huom. kellonaika alkuiltaan)
- asukkaat tähdentävät virkamiehille eri sektoreiden yhteistyön tärkeyttä
 - o virkamiesten ja esim. apulaiskaupunginjohtajan yhtäaikainen paikallaolo tilaisuudessa hyvä asia
- oman suurpiirin valtuutetut pyydetään tilaisuuteen (ennaltaehkäisevä lobbaus!)
- paikalliset palvelut: kun päättäjät tutustuvat kouluihin → seura mukaan
- sosiaalisen median käyttö apuna, erityisesti akuuteissa teemoissa (esim. Facebook-ryhmä)
- aluelehden hyödyntäminen (jos ilmestyy tarpeeksi usein)
- ”nopean toiminnan” sähköpostilista & yhteistyö fyysisesti tarvittaessa (kokoontumistila tarvitaan!)

Yhteistyö

- alueellinen yhteistyö: pj:t naapurikaupunginosissa kokoontuvat säännöllisesti
- alueellisesti keskeiset (jatkuvat) teemat → toimitaan yhdessä naapuriseurojen kanssa
- yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa monipuolisesti (kaupat, poliisi, sosiaalitoimen kanssa (mm. kaupungin lähityöhanke)

Huomioitavaa paikallisvaikuttamisessa

- jos kritisoi, on oltava oma ehdotus asiaan
- kun akuutti teema ilmenee, porukkaa löytyy nykyään helposti (porukat verkottuneita)
- kiitoksen/tunnustuksen antaminen hyville esimerkeille (Hakamäentien esimerkki)
- kaupunginosayhdistyksen asiantuntijaroolin hyödyntäminen (tilaisuuksien hyvä valmistelu)
- kannattaa olla läsnä muissa toimijaryhmissä
- vaalitulaisuudet (kaikki vaalit kannattaa huomioida)
 - o Huom! kaikki puolueet tasapuolisesti mukaan (puoluetuimistojen kautta), ei vain joitakin
- Tulevaisuuden toive: budjettivaltaa yritetään saada kaupunginosaan
 - o Helka ideoimaan toimivia malleja

6. Miksi kaupunginosayhdistyksiä tarvitaan?

Kaupunginosayhdistyksellä on merkitysarvoa

- Kaupunginosayhdistyksen merkitys alueelle on ehdottoman tärkeä. Rooli tulee kasvamaan metropolikehityksen myötä!
- kaupunginosayhdistys on kuin paikallinen talonmies
 - o tukee kuulumista paikkaan; identiteetti ja historia yhteisöön
- toiminta on sitoutumatonta
- kaupunginosayhdistys tähtää pitkäjänteiseen toimintaan: jatkuvuus!

Kaupunginosayhdistys:

on kaupunginosan edunvalvoja päättäjiin (alueet eri vaiheessa, tilanteissa...)

- alueille halutaan lisää osallistuvuutta ja osallisuutta
- merkittävä toimija paikallisen väestön hyväksi
- viestintäkanava ja yhdistäjä kaupungin ja alueen/asukkaiden välillä
- kaupunginosapolitiikan tekijä
- palveluiden järjestämisen turvaaminen lähellä sydäntä

luotaa asukkaiden (enemmistön) mielipidettä ja toimii sen mukaan

- tulevaisuuden visiointi
- tiedonvälittäjänä toimiminen taloudellisista resursseista riippuen

seuraa kaavoitusta

- o on oltava proaktiivinen mieluummin kuin reaktiivinen
- o luottamus on jatkuva haaste
 - luottamuksen rakentaminen on tärkeää
- o on nähtävä kokonaisuus pelkkien osien sijaan
- o ehkäistävä puistojen/ viheralueiden nakertamista
- o asukkaiden osallistumisen edistäminen ja välittäjänä toimiminen

puolustaa kaupunkia ihmisten tilana - meidän tila!

- Tärkeitä asioita mm:

- o rannat, puistot
- o kukkaistutukset
- o rakennusvirasto hyvä kumppani
- o siisteys (mm. töhryt pois), talkoot
- o liikenne, turvallisuus
- o yhteisöllisyyden lisääminen (viihde, paikallinen kulttuuri jne.)

on ainoa paikallisdemokratian toimija (puolueet pidetty ulkopuolella suurelta osin)

- o mielipide- ja asukaskyselyjä
- o tapahtumapäiviä
- o aluefoorumeja, virkamiehiä eri virastoista
- o nimilistoja

kehittää yhteistyötä alueella, kokoaa toimijoita yhteen

- o lista yhteyshenkilöistä eri virastoissa
- o alue vs. kaupunki

- paikallisverkoston ylläpito
- horisontaali yhteistyö
- kaupunginosien välinen yhteistyö

Muuta

- Paikallisten ”kylähullujen” tunnistaja (positiivisessa merkityksessä)
- Nimby -ilmiön (not in my backyard = ”ei minun takapihalleni”) ymmärtäminen
- kokoaa alueen toimijoita projekteissa
- käynnistää kehitys- ja uudistushankkeita

Yhteisöä rakentavat

- ongelmat
- ongelmien ratkaisu, onnistumiset
- ikävaiheet
 - vanhemmuus
 - ikäihmiset
 - koirat yhdistävät!
- juhlat
- leipää & sirkushuveja -ajattelu
- kotiseutuylpeys
- osallisuuden tunne
- positiiviset paikalliset kokemukset
- riittävä jäsenmäärä

yhteisö (me) → yhteistyö → ympäristö, yhteinen (alue) → yhteistyö (me)